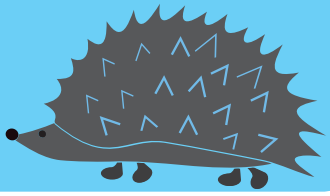

p. 4

De Ambertuin

p. 6

Geheimen moestuin ontrafeld

de nette krant

lente 2012
nr. 12

Verantwoordelijke uitgever: Hubert Brouns, voorzitter Limburg.net
Gouverneur Verwilghensingel 32 • 3500 Hasselt

p. 8

Leuke spelletjes en een strip voor onze tuinkabouters

Zijn uw vingers allesbehalve groen? Zet de natuur aan het werk in uw Ambertuin!

Ambertuin

meer natuur, minder afval, minder werk

De lente is volop aan de gang en België begint collectief te dagdromen van de eerste zomerbarbecues. Maar wie barbecue en zomer zegt, zegt meestal ook een opgeruimde tuin. En daar wringt voor velen het schoentje. Klinkt volgend scenario u bekend in de oren? U laat uw gras maar groeien en uw onkruid maar bloeien tot u er echt niet meer onderuit kunt en de chemische bestrijdingsmiddelen bovenhaalt. Maar dit levert u uiteindelijk nog meer werk op!

Limburg.net presenteert u in deze tuinspecial een milieu-, afval-, natuur- en arbeidsvriendelijk alternatief voor de klassieke tuin. Op pagina 4 en 5 maakt u kennis met de principes en talloze voordelen van een trendy Ambertuin. Zo kunt u de natuur het zware werk laten doen. Vogels en nuttige insecten bijvoorbeeld: zij houden plaagsoorten onder de duim. Een stevige mulchlaag beschermt dan weer de bodem en smooft onkruid in de kiem. Intussen

verwerken allerlei ijverige organismen uw tuinafval tot waardevolle compost. Pagina 2 loodst u door de wonderde wereld van het composteren. Liefhebbers van zelfgekweekte groenten vinden hun gading in het artikel over ecologisch moestuinieren op pagina 6. En terwijl u aan de slag gaat, houdt pagina 8 de kinderen zoet!

Juni Compostmaand

TRAKTEER UW TUIN OP EEN ZELFBEREID STERRENMENU!

Zonder al te veel moeite kunt u vrijwel al uw organisch afval zelf composteren. Dat is vooral goed nieuws voor wie een tuin heeft. Een beetje tuin levert immers al snel een hoop groenafval op. Zoals elk jaar staan de compostmeesters u ook tijdens deze editie van Juni Compostmaand met raad en daad bij om thuis uw eigen compost te bereiden en uw tuin op een feestje te trakteren. Ervaring of niet: van een bezoek aan een demoplaats of afvalarme tuin steekt u altijd weer wat op!

Verwen uw tuin op tijd en stond met een flinke portie compost van eigen makelij. Het kost u niets en u bent meteen een hoop organisch afval kwijt. Bovendien hoeft u geen meststoffen of potgrond meer te kopen.

- Voor al uw **groenten, struiken en vaste planten** is compost een gezonde delicatessen. Bovendien smooit het onkruid in de kiem.
- De **beste potgrond**? Dat is een mengsel van aarde uit uw tuin en rijpe compost.
- Halfverteerde compost is een **prima bodembedekker en -verbeteraar** die de bodem beschermt tegen uitdroging en stortbuien.
- Fijngezeefde compost is ideaal voor een **langwerkende gazonbesteding**.

Compost met wow-effect!

Het recept voor compost van topkwaliteit is peepsimpel: zorg voor een goede mix van organisch afval, lucht en water en laat alles een tijdje zachtjes sudderen. Af en toe omroeren en meteen aan uw tuin serveren, al dan niet gezeefd.

Maak een brunoise van groen en bruin organisch afval

Het basisingrediënt van compost is een mengsel van verkleind bruin en groen materiaal. Met **bruin materiaal** bedoelen we houtsnippers, haagsnoei-sel, dode bladeren en takjes. **Groen materiaal** omvat vers groente- en fruitafval, onkruiden en eventueel een snuffe gazonmaaisel. Het is vochtig, composteert sneller en mag daarom ook wat groter zijn.

INFORMATIE EN TUINADVIES BIJ U IN DE BUURT

GEMEENTE	TYPE ACTIVITEIT	PLAATS	DATUM	WANNEER?
Heers	Demo composteren	Rode Dreef Bovelingen, tussen Kloosterstraat en Altenastraat	27 mei 2012	14.00 tot 18.00 u.
Meeuwen-Gruitrode	Open tuin	Compostpunt, Kapelanijstraat z/n	27 mei 2012	14.00 tot 18.00 u.
Genk	Open tuin	Heempark, Hoogzij 7	27 mei 2012	11.00 tot 18.00 u.
Genk	Workshop vlechten	Volkstuinen, Meeuwerstraat 41	27 mei 2012	13.30 tot 17.00 u.
Bilzen	Demo composteren	Containerpark, Eikaart 2	2 juni 2012	9.00 tot 10.00 u.
Kinrooi	Demo composteren	Demoplaats thuiscomposteren, Breeërsteenweg 318	2 juni 2012	9.00 tot 12.00 u.
Diepenbeek	Infostand composteren	Containerpark, Demerstraat	2 juni 2012	9.30 tot 12.00 u.
Peer	Demo composteren	Naast het recyclagepark, Industrieweg 8	2 juni 2012	10.00 tot 12.00 u.
Dilsen-Stokkem	Demo composteren	Demoplaats composteren, De Schiervellaan 5	2 juni 2012	10.00 tot 15.00 u.
Bocholt	Demo composteren	Gemeentelijk containerpark, Kringloopstraat z/n	2 juni 2012	10.00 tot 16.00 u.
Tessenderlo	Begeleide wandeling (± 5 km)	Start en aankomst: Marktplaats	2 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Nieuwerkerken	Open tuin	Natuurtuin van Teresa Sensada, Zwartendeestraat 66	2 juni 2012	10.00 tot 19.00 u.
Zonhoven	Infostand composteren	Voor de bibliotheek, Kerkplein 80	3 juni 2012	8.30 tot 13.00 u.
Tessenderlo	Demo composteren	Rodeheide 43	3 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Beringen	Open tuin	De tuin van Jos, Genebroekstraat 31	3 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Tongeren	Open tuin	Ecoluinen, Beekstraat 62	3 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Kortesseem	Open tuin	Volkstuin Haechemt, Aseindestraat (langs 7)	3 juni 2012	13.00 tot 18.00 u.
Zonhoven	Compostcursus	Gemeentehuis, Kerkplein 1	4 juni 2012	19.00 tot 22.00 u.
Riemst	Open tuin	Compostpark Lafelt, Iers-Kruisstraat 54	7 juni 2012	10.30 tot 12.00 u.
Overpelt	Demo composteren	Gemeentewerf Overpelt, Lieven Bauwenslaan 10	9 juni 2012	9.30 tot 12.00 u.
Hoeselt	Infostand composteren	Containerpark, Goostraat	9 juni 2012	10.00 tot 12.00 u.
Tessenderlo	Kringloopstuin	Gerhagenstraat 109 (inschrijven bij milieudienst)	9 juni 2012	9.00 tot 13.00 u.
Ham	Demo composteren	Katstraat 25	9 juni 2012	13.30 tot 16.30 u.
Zonhoven	Infostand composteren	Voor de bibliotheek, Kerkplein 80	10 juni 2012	8.30 tot 13.00 u.
Tessenderlo	Demo composteren	Rodeheide 43	10 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Diepenbeek	Open tuin	Sparelaan 6	10 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Alken	Open tuin	Molenstraat 79	10 juni 2012	14.00 tot 17.00 u.
Overpelt	Open tuin	Huize Bex, Moldershoevenstraat 26	10 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Overpelt	Open tuin	Kloostertuin, Kloosterstaat 13	10 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Hamont-Achel	Open tuin	Compostfietsroute in Hamont-Achel, Neerpelt en Overpelt	10 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Neerpelt	Open tuin	Compostfietsroute in Hamont-Achel, Neerpelt en Overpelt	10 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Zonhoven	Compostcursus	Gemeentehuis, Kerkplein 1	11 juni 2012	19.00 tot 22.00 u.
Riemst	Open tuin	Compostpark Lafelt, Iers-Kruisstraat 54	14 juni 2012	10.30 tot 12.00 u.
Tessenderlo	Infocentrum composteren	Cultuurcentrum het L.O.O., Vismarkt z/n	14 juni 2012	19.00 tot 22.00 u.
Genk	Open tuin	Zwartberg, Nieuwe Kempen	15 juni 2012	10.00 tot 16.00 u.
Peer	Demo composteren	Naast het recyclagepark, Industrieweg 8	16 juni 2012	10.00 tot 12.00 u.
Borgloon	Demo composteren	Containerpark, Industrieweg 24	16 juni 2012	10.00 tot 14.00 u.
Hasselt	Open tuin	Kiewit Natuurcentrum, Putvenestraat 108, Hasselt	16 juni 2012	10.00 tot 17.00 u.
Tessenderlo	Demo composteren bij u thuis	Aan te vragen bij milieudienst Tessenderlo: 013 35 33 34	16 juni 2012	8.00 tot 18.00 u.
Hasselt	Open tuin	Kiewit Natuurcentrum, Putvenestraat 108, Hasselt	17 juni 2012	10.00 tot 17.00 u.
Tessenderlo	Demo composteren bij u thuis	Aan te vragen bij milieudienst Tessenderlo: 013 35 33 34	17 juni 2012	8.00 tot 18.00 u.
Hasselt	Demo composteren	Kiewit Natuurcentrum, Putvenestraat 108, Hasselt	17 juni 2012	14.00 tot 18.00 u.
Heers	Infocentrum composteren	Kleine feestzaal de Bammerd, Salviaalaan (Achterkant AC)	18 juni 2012	19.30 tot 21.30 u.
Zonhoven	Compostcursus	Gemeentehuis, Kerkplein 1	18 juni 2012	19.00 tot 22.00 u.
Riemst	Open tuin	Compostpark Lafelt, Iers-Kruisstraat 54	21 juni 2012	10.30 tot 12.00 u.
Heers	Demo composteren	Heers, Salviaalaan	23 juni 2012	14.00 tot 15.30 u.
Tessenderlo	Kringloopfietslus (± 20 km)	Molenhuis, Molenstraat 2 (inschrijven bij milieudienst)	23 juni 2012	9.00 tot 16.00 u.
Leopoldsburg	Open tuin + demo composteren	De Oogst, F. Vanbaelstraat 6	23 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Tongeren	Open tuin	Shindotuinen, Bredeweg 29	23 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Leopoldsburg	Open tuin + demo composteren	De Oogst, F. Vanbaelstraat 6	24 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Tessenderlo	Demo composteren	Rodeheide 43	24 juni 2012	13.00 tot 17.00 u.
Tessenderlo	Infostand composteren	Molenhuis, Molenstraat 2	24 juni 2012	8.00 tot 18.00 u.
Tongeren	Open tuin	Shindotuinen, Bredeweg 29	24 juni 2012	10.00 tot 18.00 u.
Peer	Open tuin	Vertrekplaats: demoplaats thuiscomposteren, Industrieweg 8	24 juni 2012	13.00 tot 18.00 u.
Kinrooi	Infostand composteren	Geistingen - Rozendorp 2012	24 juni 2012	11.00 tot 19.00 u.
Riemst	Open tuin	Compostpark Lafelt, Iers-Kruisstraat 54	28 juni 2012	10.30 tot 12.00 u.
Beringen	Demo composteren	Recyclagepark, Nijverheidsstraat z/n	29 juni 2012	11.00 tot 12.00 u.
Tessenderlo	Open tuin	Gerhagenstraat 109	30 juni 2012	13.30 tot 17.30 u.

Voeg desnoods water toe

Micro-organismen en andere compostmakers, zoals wormen, pissebedden en duizendpoten, hebben ook **water** nodig. Gelukkig is groen materiaal van nature erg vochtig. Tijdens droge periodes of als uw compostmix erg veel bruin materiaal bevat, is wat extra water niettemin vaak welkom. Maar té nat is ook niet goed. Probeer een balletje te kneden. Lukt dat niet, dan is uw mix te droog. Druipt er vocht uit, dan is hij te nat.

Hou alles luchtig

Uw mix van bruin en groen materiaal bevat miljarden organismen die uw organisch afval vakkundig omzetten in humusrijke compost. Om hun afbraakwerk goed te kunnen doen, hebben bacteriën, schimmels en beestjes **zuurstof** nodig. Bruin materiaal houdt uw compostvat, -container of -hoop al behoorlijk luchtig. Om het verteringsproces te versnellen, zet u uw compost om of gebruikt u een verluchtingsstok.

Kippen te koop voor een appel en een ei!

U wilt zonder al te veel moeite op een milieuvriendelijke manier van uw keuken- en tuinafval af? Dan zijn kippen een ideale oplossing. Aan een kip kunt u immers uw keukenafval kwijt: per jaar verorbert deze tokkelende alleseter maar liefst 50 kilo keuken- en tuinafval. Mooi, zeker als u bedenkt dat u er gemiddeld maar liefst 200 kakelverse scharreleijtes voor in de plaats krijgt. En veeleisend zijn de diertjes niet: met een voedselig nachthok, een ren, dagelijks vers water en wat graan zijn ze al tevreden. Geïnteresseerd in zo'n kakelende afvalverwerker? Goed nieuws, want ook dit jaar organiseert Limburg.net samen met uw gemeente weer een kippenactie. Met een kortingsbon van 3 euro per kip kunt u in een tuincentrum in uw buurt voor een appel en een ei tot drie kippen kopen. U kunt dus tot 9 euro besparen! Download de kortingsbon op www.limburg.net, waar u meteen ook een lijst met alle deelnemende tuincentra vindt. Wie er kippen koopt, maakt bovendien kans op een aankoopbon van 100 euro. De actie loopt nog tot en met 30 juni 2012. Via communicatie@limburg.net vraagt u snel een gratis kippengids aan.

Minder groenafval, meer tuinplezier

Als het over afval gaat, denken mensen meestal meteen aan huisvuil, zwerfvuil of pmd. Het leeuwendeel van het afval van de meeste gezinnen bestaat echter uit organisch materiaal, zoals tuinafval. Van de vroege lente tot de late herfst levert zelfs een kleine tuin immers al snel heel wat afval op. Om u een hele reeks ritjes richting recyclagepark te besparen, helpt Limburg.net u om uw groenafvalberg te doen slinken, bijvoorbeeld door er compost van te maken. Tijdens Juni Compostmaand staan de compostmeesters u weer met raad en daad bij (pagina 2). Door de basisprincipes van een Ambertuin toe te passen (pagina 4-5) en aan ecologisch moestuinieren te doen (pagina 6), smelt uw groenafval als sneeuw voor de zon.

Veel lees- en tuinplezier
Hubert Brouns
Voorzitter Limburg.net

limburg.net

Taxus: strijd tegen kanker

Kanker is een vreselijke ziekte die heel veel mensen treft. Voor het vijfde jaar op rij organiseren Limburg.net en de gemeenten een taxusinzamelactie in de strijd tegen kanker. De taxushaag bevat de kostbare stof baccatine die de basisgrondstof is voor een belangrijk medicijn in de behandeling van verschillende soorten kanker. Dit jaar kunt u opnieuw gratis uw taxussnoei-sel binnenbrengen op het recyclagepark, dit in de periode van 15 juni tot en met 31 augustus 2012. In 2011 is er in de provincie Limburg en de stad Diest zo'n 106 000 kg taxus ingezameld, wat 26 000 euro opleverde! De afvalintercommunale heeft deze inkomsten geschonken aan 2 Limburgse organisaties die zich actief inzetten in de strijd tegen en de gevolgen van kanker: vzw Kleine Prins en Inloophuis Hasselt.

Het taxussnoei-sel moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Jong snoei-sel:** Enkel het éénjarig snoei-sel (takken tot 30 cm) bevat de waardevolle stof baccatine. Het is dan ook belangrijk dat het verzamelde snoei-groen afkomstig is van hagen die jaarlijks gesnoeid worden.

- Zuiver snoei-sel:** Hoe zuiverder het snoei-sel, hoe hoger het rendement. Gebruik daarom een zeil of doek om het snoei-groen op te vangen en een zo zuiver mogelijk product aan te leveren. Taxussnoei-sel vermengd met aarde, gras of ander groen, is waardeloos.

Doe mee met deze inzamelactie! Uw taxus levert een waardevolle grondstof voor een levensreddend medicijn.

Niet alle plastic is pmd

Wij Belgen zijn al jaren wereldkampioen sorteren. Nergens in Europa wordt meer en beter gesorteerd. Toch maken we nog elke dag kleine fouten tegen de sorteerregels. Zo is niet alle plastic pmd. Verrast? Toch is het zo. Plastic bestaat namelijk in verschillende types en soorten met telkens een andere chemische samenstelling. Het is dus onmogelijk om alle verpakkingen samen te recyclen. Zelfs de kleinste fout kan het recyclageproces verstoren. Werp daarom een blik op de sorteerregels als u twijfelt.

Fles en flacon wél

De P in pmd staat voor plastic flessen en flacons. Denk daarbij aan de flessen voor frisdrank, water en melk. Bij flacons gaat het om shampoo en wasproducten.

Al de rest bij rest

Andere plastic verpakkingen, zoals yoghurtpotjes, botervlootjes en plastic bakjes, zakjes, bekertjes en folies, horen niet thuis in de pmd-zak.

Nog beter sorteren?

Op de website www.betersorteren.be vindt u heel wat tips om nog beter te sorteren, samen met een hitparade van de meest gemaakte sorteerfouten.

De Ambertuin: minimum aan groenafval, maximum aan plezier!

Een mooie tuin zonder werk: we kunnen er alleen maar van dromen. Een tuin onderhouden vraagt tijd en energie. Sommige tuinen leveren bovendien aardig wat afval op. Er is echter een manier om uw inspanningen en uw groenafval te herleiden tot een minimum. Maak kennis met de Ambertuin! Door enkele eenvoudige principes toe te passen, creëert u een prachtige tuin vol leven die minder afval met zich meebrengt. En dus automatisch minder werk. Reden te meer om nader kennis te maken met de Ambertuin!

Arm aan afval

Hebt u vaak het gevoel dat u de slaaf van uw tuin bent? Het kan ook anders! Voor een mooi resultaat hoeft u niet noodzakelijk zowat elke vakantiedag en elk weekend uren in de tuin te werken. Met een Ambertuin bewijst u uzelf én de natuur een dienst. Zo'n afvalarme, onderhoudsvriendelijke tuin is immers méér dan een gazon en wat struiken. Het beetje afval dat hij oplevert, verwerkt u tot compost of voert u aan de kippen. Met een aanhangwagen vol tuinafval naar het recyclagepark rijden is voltooid verleden tijd.

Rijk aan leven

Een Ambertuin wordt gedomineerd door sterke vaste planten die langzaam groeien en goed bestand zijn tegen de grillen van ons klimaat. Ze leven langer, blijven gezond en vergen weinig onderhoud. Doordat u ze zelden of nooit hoeft te vervangen, spaart u meteen ook heel wat geld uit. Met inheemse soorten zit u haast altijd goed. Kies bij voorkeur voor planten die niet alleen mooi zijn, maar ook dieren naar de tuin lokken, zoals vlinders, bijen en vogeltjes. Met een tuinvijver of ander waterelement trekt u meteen ook insecten als libellen en wellicht ook amfibieën als salamanders en kikkers aan. Al die dieren verzetten heel wat nuttig werk en helpen om plaagsoorten als steekmuggen of slakken onder controle te houden. En natuurlijk is het gewoon leuk om ze dag in dag uit bezig te zien.

Gazon binnen de perken

Een gemillimeterd gazon oogt mooi, maar is een saaie, groene woestijn waarin nauwelijks leven zit. In een Ambertuin blijft de oppervlakte van het gazon relatief beperkt. Wintergroene bodembedekkers als kruipstijp, klimop, schaduwkruid of maagdenpalm zorgen voor variatie en vergen veel minder onderhoud dan een gazon. Ook een bloemenweide die u jaarlijks hooguit twee keer maait is een uitstekend alternatief. Toch is het meestal een goed idee om een stukje van uw tuin te reserveren voor een kort gemaaid grasperk, al was het maar om te zonnen, te barbecueën of als speelterrein voor de kinderen. Zaai het in met een mix van sterke, langzaam groeiende grassoorten, bemest het uitsluitend met fijngezeefde compost en lig niet wakker van een beetje mos, klaver, madeliefjes of paardenbloemen. Uw gazon hoeft geen biljartlaken te zijn!

Van klassieke haag tot gemengde heg

Een klassieke haag moet u jaarlijks meestal twee tot drie keer snoeien. Een hels karwei dat telkens een hoop vaak moeilijk te composteren afval oplevert. Een gemengde heg kan hier een oplossing zijn. Deze bestaat uit struiken die iets meer mogen uitgroeien zoals haagbeuk, sleedoorn, meidoorn en andere struiken. Hierdoor vergt een heg veel minder onderhoud. Verkiest u toch een strakgeschoren wintergroene haag, dan is taxus ideaal. Deze inheemse conifeer groeit relatief langzaam en het snoeisel bevat een belangrijke grondstof voor de productie van kankermedicijnen (zie pagina 3).

U mulcht toch ook?

Een stevige laag houtsnippers, gemalen schors of gazonmaaisel beschermt de bodem tegen stortbuien, vorst en uitdroging. Een dergelijke mulchlaag houdt bovendien het onkruid in uw borders onder controle. Doordat dit organisch afval langzaam verteert, krijgen uw planten extra voedsel. In de moestuin beschermt een dun laagje gazonmaaisel worteltjes, uien, schorseneren, bleekselder, knolselder en andere groenten tegen felle zon en oververhitting. De bodem blijft langer vochtig en koel, zodat u zelfs tijdens een hittegolf amper hoeft te sproeien.

“ Voor een mooi resultaat hoeft u niet noodzakelijk zowat elke vakantiedag en elk weekend uren in de tuin te werken. ”

Amber in de praktijk

Van een piepklein stadstuinje tot een flinke opbrengsttuin: de principes van een Ambertuin zijn altijd en overal toepasbaar. Hoe groter uw tuin, hoe meer tijd, werk en afval ze u besparen. Vanaf 17 juni 2012 kunt u op het domein Kiewit in Hasselt een toontuin bezoeken die de Amberprincipes in de praktijk brengt.

DOE DE TEST

Hoe Amber is uw tuin?

Voldoet uw tuin aan de criteria van een echte Ambertuin? Beantwoord de vijf vragen, bereken uw totaalscore en ontdek hoe Amber uw tuin is. Elke 'ja' levert u één punt op.

1. Staat er een drinkbakje voor vogels in de tuin? **JA - NEE**
2. Bestaan de hagen voor meer dan de helft uit inheemse soorten? **JA - NEE**
3. Hebt u kippen of een compostvat of -bak om uw organisch afval te verwerken? **JA - NEE**
4. Gebruikt u uitsluitend biologische bestrijdingsmiddelen? **JA - NEE**
5. Verwerkt u een deel van uw tuinafval in een snipperwand, takkenwal, vlechtscherm of ander decoratief element? **JA - NEE**

- **0-1: Uw tuin is allesbehalve Amber. Gelukkig komt u al een heel eind met kleine, goedkope ingrepen die weinig werk vergen.**
- **2-3: Uw tuin kleurt al behoorlijk Amber. Pas de principes van een Ambertuin ook toe bij de keuze van uw planten, de aanleg van decoratieve elementen en de bestrijding van onkruid en ongedierte.**
- **4-5: Uw tuin is helemaal Amber. U hebt vandaag al een milieu-, afval- en onderhoudsvriendelijke tuin. Geniet ervan!**

Tips van een Amberexperte

Linda Vanderheyden is tuinarchitecte en Amberprojectleidster van het Centrum voor Natuur- en Landschapsbeheer. Zij geeft u alvast enkele praktische tips mee.

- Kies een tuin die bij u past. Hebt u niet veel tijd of zin om in de tuin te klussen, leg dan een natuurlijke tuin aan die weinig onderhoud vergt en nauwelijks afval oplevert.
- Stap af van die nultolerantie voor mossen en onkruid. De chemische stoffen waarmee nog te veel mensen deze bij voorbaat verloren strijd voeren, vervuult het grondwater en vergiftigt de natuur. Bestrijd onkruid met de heetwatermethode of een onkruidbrander. Mulchen, schoffelen en desnoods met de hand wieden houden onkruid onder de duim.
- Composteer uw groente-, fruit- en tuinafval. In elke tuin is voldoende ruimte voor een compostvat of -bak. Zo verwerkt u thuis het leeuwendeel van uw organisch afval – goed voor zowat de helft van al uw afval – tot een waardevolle meststof en bodemverbeteraar. Uw tuin is er dol op!
- Laat afgevalven bladeren liggen. In uw borders en onder hagen vormen ze een deken tegen de vrieskou en vullen ze de humuslaag aan. Verwijder in de herfst alleen de bladeren die op uw gazon liggen. Hark ze samen en bedek er de bodem van uw borders mee. U kunt ze uiteraard ook composteren.
- Zaai enkel gras waar het een functie heeft. Delen van het gazon die u haast uitsluitend betreedt om het gras te maaien, vormt u beter om tot een zandbak voor de kinderen, een vijverpartij of een kippenren. U kunt er ook een border met bloeiende heesters en groenblijvende bodembedekkers planten.
- Speel op zeker met sterke, bij voorkeur inheemse planten. Hou rekening met het klimaat, de bodem en de standplaats. Planten die het bij de burens uitstekend doen, zullen meestal ook in uw tuin gedijen.

VS

CNL streeft naar een duurzame groene leefomgeving in Limburg: thuis, op het werk en in openbare ruimtes. Daarvoor verzamelt en ontwikkelt CNL kennis, zet ze voorbeeldprojecten op en geeft CNL vorming en advies. Kansen grijpen om innovatief om te gaan met duurzaamheid en kwaliteit in natuur zijn hierbij essentieel. In al deze activiteiten streeft CNL naar verhoging van de Limburgse natuurwaarde en biodiversiteit.

De geheimen van de ecologische moestuin ontrafeld

U hebt een moestuin? Fantastisch! Maar heeft u al eens gedacht om het ecologisch aan te pakken? Dat kost u niet alleen veel minder moeite maar ook veel minder geld. Dit artikel ontrafeld de geheimen van de ecologisch moestuin en helpt u om uw eigen biogroenten te kweken.

Klassiek versus ecologisch: een wereld van verschil

Bent u ook al goed bezig als u uw eigen compost maakt? Jazeker! Maar er schuilt meer achter ecologisch moestuinieren dan enkel compost maken.

- In een **klassieke moestuin** wordt de omgeving van de moestuin gemanipuleerd zodat hij **aangepast is aan het gewas** dat men wil telen. Men gebruikt kunstmest om de groenten beter te doen groeien, bestrijdingsmiddelen worden ingezet. Zin in aardbeien, maar het is niet het seizoen? Dan zet de klassieke tuinier gewoon de verwarming in de serre op. De natuur manipuleren zorgt voor heel wat negatieve gevolgen: een vervuilde bodem, zieke dieren en een hoop groenafval.
- In een **ecologische moestuin** gaat men uit van de omgekeerde benadering: **de tuinomgeving staat centraal**. Een ecologische tuinier denkt er niet eens aan om groenten buiten seizoenen te kweken. Hij of zij kiest voor planten met de bodem van de tuin en het druilerige, wisselvallige Belgische klimaat in het achterhoofd. En zeer belangrijk: geen chemische stoffen of bestrijdingsmiddelen. Een ecologische moestuin heeft dus respect voor de tuin en de dieren die er in leven en brengt minder groenafval met zich mee. Maar hoe doen ze dat toch?

ARROGANTE SUPERINSECTEN? DIE KWEKT U ZELF!

Eén van de problemen met chemische pesticiden is dat ze niet alleen de plaagsoorten uitschakelen, maar ook alle aanverwante nuttige soorten en niet zelden ook hun natuurlijke vijanden. Bovendien zijn er altijd wel enkele individuen die toevallig min of meer bestand zijn tegen het product in kwestie. Deze resistente insecten planten zich voort, zodat er al snel een generatie arrogante superinsecten ontstaat, waartegen de industrie dan weer een ander, nog giftiger middel ontwikkelt. Doe niet mee aan die eindeloze wapenwedloop!

Basisprincipes: de grond van de zaak

Zin om zelf echte biogroenten te kweken? Trek uw tuinkleren aan en duik de wonderlijke wereld van de ecologische moestuin in.

BESCHERMEN EN SCHOFFELN

Onkruid gaat u te lijf met de schoffel of voorkomt u door lege perken te bedekken of in te zaaien met een groenbemester als gele mosterd of facelia. Door sommige groenten in een tunnel van insectengaas te kweken, krijgen schadelijke insecten geen kans. Slakken op de sla? Er zijn vandaag erg doeltreffende biologische slakkenkorrels op de markt, maar ook met een bierval vangt u snel en goedkoop alle naaktslakken weg.

COMPOST

De ecologische moestuinier gebruikt geen kunstmest. Dat is ook nergens voor nodig. De meeste groenten doen het immers prima op een dieet van compost. Ideaal is compost van eigen makelij.

ORGANISCHE MEST

Sommige groenten, zoals de meeste koolsoorten en veel bladgroenten, zijn echte slokoppes. Mengt u geen kippenmest door uw compost of levert uw tuin gewoon onvoldoende compost op, dan trakteert u deze groenten op een portie organische mest.

VRUCHTWISSELING

Door ieder jaar op dezelfde plaats dezelfde groenten of soorten van dezelfde plantenfamilie te kweken, verhoogt het risico op allerlei bodemziektes en plagen. Door aan vruchtwisseling te doen, kunt u talloze problemen voorkomen en blijft de bodem gezond.

Limburg Eco-logisch helpt de Limburgse tuinen om te toveren tot ecologische paradijsjes! De provincie Limburg en Limburg.net informeren en ondersteunen gemeenten, bedrijven en inwoners om openbaar groen en tuinen duurzaam in te richten en te onderhouden.

Kraantjeswater smaakt ... naar meer!

Kraantjeswater: dat is pure smaak in druppelvorm. Gezond, goedkoop, milieuvriendelijk én overheerlijk. Kies daarom voor kraantjeswater bij u thuis én op restaurant. Zo moet u niet langer slepen met zware waterflessen én speelt u in op een hippe milieuvriendelijke trend. Want zo'n frisse slok puur natuur is lekker nu én goed voor later.

Schenkt uw favoriete horecazaak nog geen kraantjeswater? Vertel ze over onze actie op www.drinkkraantjeswater.be. Dan stromen de voordelen bij hen binnen! Mail info@drinkkraantjeswater.be voor meer info.

drinkKraantjeswater
water met een grote K

limburg.net

iwm
Intercommunale Watermaatschappij

Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening

VOOR DE TUINKABOUTERS

REBUS

-ZW + S N = R + JES -ZW

H = M + T

P = D

W = L + GEN

-S

B = i + ERE

VL = D

-T

DE NETTE QUIZ:

1 Hoe maak je goede compost?

- Door groen en rood materiaal te mengen
- Door zeel en groen materiaal te mengen
- Door groen en bruin materiaal te mengen

2 Juist of fout: producten spuiten jaagt de insecten weg.

- Juist, ze zullen allemaal verdwijnen
- Fout, ze zullen steeds sterker worden en er zullen dus steeds meer insecten komen

3 Hoeveel eieren leggen 3 kippen samen op één jaar tijd?

- 600 eieren
- 6000 eieren
- 60 eieren

DE AVONTUREN VAN AFVALMAN

Op een zonnige dag...

Aah, de lente...

...heerlijk nietsdoen in de...

...zon??

Hé?

Waar komt dat geluid vandaan?

Het lijkt wel alsof er iemand ziek is?

En plots...

Oh!

Maar vrienden toch, wat is er met jullie aan de hand?

Wij zijn ziek.

De mensen besproeien hun hele tuin met gif!

WAT?!

DAT MOET STOPPEN!

Waar is die tuin?

Volg ons maar.

...even verderop

Hel!

Helal Stop!

Wat ben je toch aan het doen?!

Ik ben mijn onkruid aan het wegsputten!

Een paar puffen, en er is geen spoor meer van dat vieze onkruid.

Maar snap je dan niet wat je aan het doen bent?

Je vergiftigt alle dieren in je tuin!

Ja, en als we ziek zijn, kunnen we geen nuttige dingen meer doen...

...zoals de bloemen bestuiven.

Dat... dat wist ik niet...

Als je onkruid wil doen verdwijnen...

...giet er dan heet water over.

Of brandt het weg.

Je kan ook planten zetten die onkruid geen kans geven, zoals klimop.

Wat later.

Weet je, je hebt gelijk.

Nu hebben we meer tijd...

...om fijne dingen te doen!

EINDE